

Debaty Łądeckie

nr 9 (243) - PAŹDZIERNIK 2020 r.

ISSN 1641-425X

Bezpłatny Informator Samorządowy Miasta i Gminy Lądek-Zdrój

Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady w Łądku-Zdroju

Odsłonięcie pomnika Andrzeja Zawady w Parku Zdrojowym, 25 Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady (fot. Michał Złotowski)

W dniach 11 – 20 września odbył się jubileuszowy 25. Festiwal Górski im. A. Zawady w Łądku-Zdroju. Čwierćwiecze istnienia tej bardzo ważnej dla naszego miasta imprezy stało się powodem, dla którego jej organizatorzy w tym roku festiwal uczynili wydarzeniem najdłuższym w jego historii (10 zamiast dotychczasowych 4 dni), z rekordową liczbą akcji i specjalnymi, wyjątkowymi punktami programu. Pod wieloma względami była to szczególnie emocjonująca i wzruszająca edycja tego największego i najważniejszego w Europie spotkania ludzi i kultury gór. Wywodzące się z niegdyśszego Przeglądu Filmów Górskich wydarzenie dzisiaj jest miejscem ekspozycji sprzętu outdoorowego, promocji wydawnictw o tematyce górskiej, rozlicznych spotkań z najzaciejszymi postaciami światowego himalaizmu i, rzecz jasna, projekcjami filmowymi.

Maciej Sokołowski, dyrektor Festiwalu Górskiego, z uwagi na pandemię koronawirusa, miał nie mieć zgryz z organizacją tegorocznego festiwalu, ostatecznie jednak zdecydował się nie rezygnować i chwala mu za to, bowiem „FG w czasach zarazy” okazał się bardzo udanym wydarzeniem.

Gwoli kronikarskiego obowiązku odnotujemy, że w tym roku obejrzelśmy 30 konkursowych filmów górskich (z polskimi i światowymi premierami w 10 kategoriach) i zapoznaliśmy się z 45 konkursowymi pozycjami książkowymi (w 9 kategoriach). Odbyły się spotkania m.in. z Piotrem Herzogiem, Piotrem Pustelnikiem, Piotrem

Dokończenie na str. 7

Z biurka BURMISTRZA KACZMARCZYKA

3 września. Uczestniczyłem w konferencji kłastrów energii z terenu całej Polski, która odbyła się w Dusznikach-Zdroju. W trakcie spotkania wygłosiłem wykład nt. szans i zagrożeń geotermii w Polsce.

4 września. Odbyłem rozmowy z firmą Fibre-Net, które poświęcone były rozprowadzeniu światłowodów na terenie miasta i gminy Łądek-Zdrój.

8 września. Przebywałem w Warszawie z wizytą w Dyrekcji PKP. Rozmowy dotyczyły stanu prawnego linii kolejowej nr 322 (Kłodzko – Stronie Śląskie) i możliwości jej wyjęcia z apertury spółki PKP PLK.

11 września. Wziąłem udział w uroczystym otwarciu jubileuszowego 25. Festiwalu Górskiego.

13 września. W ramach przedsięwzięcia „Skarby Ziemi Kłodzkiej”, wygłosiłem w łądeckim Inkubatorze Przedsiębiorczości wykład o geotermii.

17 września. Gościliśmy władze gminy Pieszycy oraz dyrekcji firmy,

kłóra na terenie Pieszyc wykona 2,5-kilometrowy odwiert geotermalny.

18 września. Odbyło się spotkanie samorządowców subregionu wałbrzyskiego w sprawie Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, który obejmie wszystkie gminy i powiaty dawnego województwa wałbrzyskiego.

19 września. Z nieskrywaną radością uczestniczyłem w odsłonięciu pomnika Andrzeja Zawady w Parku Zdrojowym im. Jana Pawła II. Jestem przekonany, że pomnik autorstwa Marzeny Gawrysiak to jeszcze jedna wspaniała atrakcja naszego źródła.

21 września. W naszym Inkubatorze Przedsiębiorczości zorganizowałem spotkanie samorządowców gmin powiatu kłodzkiego, dotyczące projektów sieciowych Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

23 września. Odbyłem interesujące spotkanie z byłym prezydentem RP Lechem Wałęsą. Rozmawialiśmy o wolności, prawości i historii NSZZ „Solidarność”.

24 września. Jako członek Kapituły Klubu Biznesu Ziemi Kłodzkiej, uczestniczyłem w ocenie i głosowaniu dotyczącym Nagrody Gospodarczej „Perełka Ziemi Kłodzkiej”.

25 września. Uczestniczyłem w spotkaniu z marszałkiem województwa dolnośląskiego – Cezarym Przybylskim w obecności prof. Wojciecha Ciężkowskiego, prezes Urzędu Wodnego Łądek-Długopole SA – p. Joanny Walaszczyk i przewodniczącego Rady Nadzorczej Urzędu Wodnego – Piotrem Pobrotynem. Rozmowy dotyczyły wyrażenia przez spółkę i władze wojewódzkie zgody na prowadzenie badań „zasobowych” łądeckich źródeł oraz remontu dróg Złoty Stok – Łądek-Zdrój i Żelazno – Łądek-Zdrój.

28 września. W Wałbrzychu podpisałem deklarację „Dekarbonizacja 2030”, zgodnie z którą samorządy zobowiązują się do odejścia od spalania węgla w okresie najbliższych 10 lat.

→ **Burmistrz Łądko-Zdroju, Roman Kaczmarczyk**

Ziemia Kłodzka - mozaika 75 lat polskości i wielowiekowej historii

Dzięki dotacji pozyskanej od Zarządu Powiatu Kłodzkiego, łądecki Oddział PTTK we współpracy z Centrum Kultury i Rekreacji zorganizował w okresie letnim 3 wycieczki po regionie. Pokazaliśmy skarby kultury i piękno krajobrazów przybliżając wydarzenia oraz ciekawe postaci, znaczące dla rozwoju tych ziem.

Naszym celem w dniu 3 września 2020 r. stały się Duszniki-Zdrój i ruiny zamku Homole. Muzeum Papiernictwa, mieszczące się w zabytkowym młynie papierniczym z 1605 r. to unikalny zabytek w skali Europy. Stąd starania o wpisanie obiektu na prestiżową listę światowego dziedzictwa UNESCO. Obejrzeliśmy wystawy, stałe i czasowe, na temat dziejów papieru, historii pieniądza papierowego oraz przeszłości młyna papierniczego. Szczególne zainteresowanie wzbudziła ekspozycja „Czy to dżuma czy cholera” oraz czerpanie papieru według dawnej technologii. W muzeum odnaleźć można ślady łądeckie. Otóż w pomieszczeniu na pierwszym piętrze – tym z malowidłami odkrytymi w 1960 r. a datowanymi na XVII-XVIII w. – można odczytać na oryginalnym drewnianym żyrandolu sygnaturę: „Alois Schmidt u. Söhne Bad Landeck/Schlesien”. Takie żyrandole znajdują się też na parterze. Alois Schmidt wraz z synami prowadził warsztat snycerski, realizował liczne zlecenia na terenie Ziemi Kłodzkiej, Śląsku i Wielkopolsce. Polecam zobaczyć makietę „Wojciecha” stojącą w dawnym zakładzie borowinowym przy najbardziej znanym łądeckim zakładzie przyrodoleczniczym, za którą Alois Schmidt otrzymał w 1880 r. medal na wystawie w Berlinie.

Duszniki-Zdrój – podobnie jak Łądek – są wyraźnie podzielone na część miejską i uzdrowską. Przechodząc do centrum miasteczka, zatrzymaliśmy się przy kościele pod wezwaniem Świętych Piotra i Pawła. Spośród wszystkich artystycznych skarbów, najbardziej przyciąga wzrok ambona w kształcie...wieloryba. W sztuce sakralnej motyw Jonasza jest zawsze symbolem zmartwychwstania Chrystusa. Czeski, bawarski czy austriacki barok często korzystał z tego motywu. Ambona pochodzi z lat 1720 – 1722. została wykonana przez Michała Koesslera, a ufundowana przez radę miejską Dusznik oraz ówczesnego proboszcza ks. Jana Franciszka Heinela. Ciekawostką rynku jest ratusz umieszczony w jednej z pierzei, pośród ka-

mienic. Pośrodku wznosi się figura wotywna z 1725 r. Naprzeciwko niej kopia pręgierza, przy której zwykle opowiada się historię kłosa ściegłego za uwodzenie młotek. Ponoć to jedyny taki przypadek. Kamienica nr 1 to obiekt, gdzie w 1669 r. w mieszczącym się tam dawniej zajazdzie „Pod czarnym niedźwiedziem” zatrzymał się król Jan Kazimierz. W mieście swoje pomniki mają: św. Edyta Stein - przy budynku Sióstr Elżbietanek, gdzie przebywała w 1912 r. i Ludwik Zamenhof, twórca esperanto, który był w Dusznikach trzykrotnie. Najbardziej znanym gościem był oczywiście Fryderyk Chopin, który od 1946 r. patronuje festiwalowi swego imienia, a jego dwa pomniki usytuowane są w Parku Zdrojowym, do którego przemieściliśmy się z uczestnikami wycieczki. Spacer po parkowych alejkach, połączony ze zwiedzaniem Dworu Chopina, pijalni wód, podziwianiem fontanny zdrojowej przeplatany był historiami związanymi z Feliksem Mendelssohnem-Bertoldem czy Manfredem von Richthofenem zwanym Czerwonym Baronem.

Wyprawa na Gomołę rozpoczęła się z przełęczą Polskie Wrota. Już w X i XI wieku stała na wzgórzu drewniana warownia. Do ruin zamku Homole prowadzi teraz ścieżka edukacyjna, wykonana przez Nadleśnictwo Zdroje. Teren przyrodniczy jako niezwykle cenny, objęty jest programem Natura 2000, a spotkać tam można m.in. kвітнa- cy symbol ziemi kłodzkiej – różę kłodzką, czyli pełnik europejski. Oczywiście jest to roślina chroniona. Jest także kładka wokół ruin zamku, tablice przybliżające historię miejsca oraz wyznaczony plac na ognisko. W średniowieczu zamek Homole stanowił centrum państwa von Pannwitzów, a później stał się główną siedzibą husytów na ziemi kłodzkiej. Jego właścicielem był m.in. król Czech - Jerzy z Podiebradów. Zamek pojawił się też na stronach powieści Andrzeja Sapkowskiego „Narrenturm”.

Dziękuję uczestnikom za udział, atmosfera była wspaniała! W ramach projektu organizujemy jeszcze na początku października przyjazd seniorów z Kłodzka do Łądko-Zdroju i promocję szlaku „Śladem łądeckich kobiet”. W imieniu PTTK i CKiR wycieczkę przygotowała i poprowadziła jako przewodniczka niżej podpisana.

Małgorzata Bednarek

Z prac Rady Miejskiej w Łądku-Zdroju

Sesja wrzesień 2020

Łądeccy radni spotkali się na sesji w dniu 24 września 2020 r. na ul. Kolejowej w Inkubatorze Przedsiębiorczości. Obecnych było 13 radnych.

Po części wstępnej, dotyczącej spraw proceduralnych miała miejsce uroczystość związana z Jubileuszem 90-lecia urodzin Ludwika Pikuly, fotografa, Honorowego Obywatela Łądku-Zdroju. Jako Przewodnicząca Rady Miejskiej przedstawiłam sylwetkę Jubilata, jego dokonania zawodowe i pracę społeczną na rzecz naszej Małej Ojczyzny. Razem z Burmistrzem Romanem Kaczmarczykiem wręczyliśmy panu Pikule życzenia, utrwalone w ozdobnych ramach i kwiaty. Podczas przerwy oprócz złożenia osobistych gratulacji Gościowi, radni mogli przejrzeć kroniki, w których zostały zatrzymane fotografiami lata powojenne naszego miasta i oczywiście zrobiliśmy wspólne zdjęcie na pamiątkę tego dnia.

Po przerwie głos zabrał Zbigniew Łopusiewicz, radny powiatowy z okręgu łądecko-strońskiego, Przewodniczący Rady Powiatu Kłodzkiego, przekazując informacje z Rady Powiatu, konsultując się odnośnie coraz pojawiającej się – za sprawą radnego Borysława Zatoki – koncepcji przeniesienia przystanków autobusowych z obwodnicy do centrum łądeckiego rynku i źródła. Obiecał również poruszyć sprawę braku kursowych autobusów w niedziele na trasie Kłodzko – Łądek-Zdrój. Połączenia pomiędzy siedzibą powiatu a siedzibami poszczególnych gmin to zadanie, za które odpowiedzialny jest samorząd szczebla powiatowego. Brak takiej komunikacji w niedziele powoduje utrudnienia nie tylko dla mieszkańców, ale i dla kuracjuszy, gdyż są obiekty, w których turnusy rozpoczynają się i kończą właśnie w niedziele i wtedy z Kłodzka jedyną możliwością jest transport za pomocą TAXI.

W porządku obrad, w części poświęconej procedowaniu projektów uchwał tym razem było aż 14 punktów (jeden projekt uchwały został wniesiony w dniu sesji, radni przegłosowali nowy porządek obrad). Wszystkie uchwały zostały podjęte, większość stosunkiem „13” głosów „za”, tylko w bodajże trzech przypadkach był to wynik „12” głosów „za” i 1 „wstrzymujący się”. Podjęte uchwały dotyczą m.in.:

- przyznanie dotacji dla Państwowej Straży Pożarnej w Bystrzycy Kłodzkiej – 2 tys. zł. Gminy Łądek, Bystrzyca, Stronie i Nadleśnictwo Łądek-Zdrój wspólnie dokonają zakupu sprzętu lanca gaśnicza i defibrylator AED.
- przyznania stypendia Rady Miejskiej następującym osobom: Miłosz Krzonkalla i Dawid Muszyński - stypendia naukowe; Karolina Podyma – stypendium sportowe. Stypendia przyznano od września 2020 r. na okres 5 m-cy w wysokości 250 zł każde.
- przeprowadzenia na terenie Gminy Łądek-Zdrój konsultacji spo-

łecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego. Kwota 140 tys. zł – 60 tys. zł miasto; 40 tys. zł wsie Trzebieszowice, Radochów, Skrzynka, Konradów i 40 tys. zł na tzw. małe wsie (harmonogram działań zamieszczony w tym nr Debat).

- przyjęcia programu „Łądecka Karta Seniora”. Projekt powstał dzięki inicjatywie łądeckiego Oddziału PZERiI, a szczególnie pani Joannie Mossakowskiej, która przeprowadziła wstępne rozmowy z lokalnymi przedsiębiorcami. Okazało się, że są chętni do udzielenia ulg i zniżek na towary/usługi dla osób 60+. O programie będą informacje na stronie www.ladek.pl i w Debatach.

- W związku ze złożoną rezygnacją, wybrano nowego Wiceprzewodniczącego Komisji Rewizyjnej, został nim radny Sławomir Walentynowicz, któremu składam gratulacje!

- Przyjęto wnioski pokontrolne Komisji Rewizyjnej dot. Liceum Ogólnokształcącego

- Rada uznała za bezzasadną skargę na nienależyte wykonywanie zadań przez Dyrektora LO.

W części końcowej radny Walentynowicz poruszył sprawę wystawioną na sprzedaż działki z basenem odkrytym. Po wypowiedziach innych radnych w tej sprawie, Burmistrz zadeklarował, że jeśli taka będzie wola radnych, to wycofa tę ofertę. Sprawa ma być przedyskutowana na komisjach Rady Miejskiej.

Przypominam, że całość obrad jest nagrywana i zarchiwizowana na platformie youtube, proszę szukać Gmina Łądek-Zdrój.

*Małgorzata Bednarek
Przewodnicząca Rady Miejskiej*

ŁĄDECKIE INWESTYCJE

Informacje o wielu samorządowych inwestycjach nie docierają do wiedzy większości mieszkańców naszej gminy. Tymczasem dzieje się u nas sporo, zarówno w mieście, jak i łądeckich sołectwach. Pragnąc zwiększyć świadomość społeczną w tym zakresie, postanowiliśmy wprowadzić rubrykę „Łądeckie inwestycje”, w której w skrótovej formie opisywać będziemy budowy, modernizacje lub remonty realizowane oraz kolejne plany inwestycyjne samorządu Łądku-Zdroju.

● W sierpniu zakończono przebudowę drogi przy ul. Wolności. Inwestycję przeprowadzono ze środków Gminy Łądek-Zdrój i Funduszu Dróg Samorządowych Ministerstwa Infrastruktury. W chwili obecnej łądecki Ratusz rozlicza już projekt.

● Miasto zleciło opracowanie dokumentacji technicznej dla przebudowy nawierzchni dróg przy ul. Fabrycznej i Zdrojowej w Łądku-Zdroju, dróg 426/5 i 426/3 w Trzebieszowicach, a także budowy chodnika przy ul. Widok.

● UMiG w Łądku-Zdroju złożył kolejny wniosek do Funduszu Dróg Samorządowych Ministerstwa Infrastruktury o dofinansowanie przebudowy ulicy Kościelnej w Łądku-Zdroju.

● Do 14 października trwa nabór wniosków do projektu grantowego „Ziemia Kłodzka – czyste powietrze (wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Łądek-Zdrój, Międzyzlesie, Radków, Stronie Śląskie, Stoszowice)”. Jest to drugi program, ze środków którego możemy sfinansować częściowo wymianę pieców.

● Trwa wymiana dachu na budynku komunalnym przy ul. Nadbrzeżnej 4. W tej chwili jest to 3 obiekt w majątku komunalnym, na którym gmina wymieniła dach.

● Wyremontowana została dawna siłownia przy Szkole Podstawowej w Łądku-Zdroju. Pięknie wyglądający lokal przeznaczony został na działalność świetlicy szkolnej.

Red.

Łądecki Inkubator Przedsiębiorczości zaprasza

Inkubator Przedsiębiorczości w Łądku-Zdroju to miejsce, w którym wsparcie znajdzie każdy dla siebie!

Lokalni przedsiębiorcy istniejący na rynku oraz ci nowo powstający mają możliwość skorzystania z preferencyjnych warunków lokality, wsparcia na start oraz usług doradczych: z zakresu zakładania działalności gospodarczej, budowania strategii marketingowej i wdrażania innowacyjnych rozwiązań; doradztwa w zakresie usług podatkowo księgowych; doradztwa w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków zewnętrznych; doradztwa w zakresie usług prawnych.

Stacja Rozwój dla zdrowia Seniora.

Podczas całodziennego pobytu w Dziennym Domu Opieki Medycznej odbywają się działania mające na celu poprawę zdrowia oraz kondycji fizycznej uczestników powyżej 60-ego roku życia. Konsul-

tacje ze specjalistami z zakresu: geriatry, psychologii, dietytyki i rehabilitacji ruchowej mają za zadanie usprawnienie psychoruchowe oraz zwiększenie wiedzy na temat zdrowych zasad odżywiania, mających wpływ na utrzymanie właściwego stanu zdrowia. Seniorzy mają możliwość skorzystania z zabiegów fizjoterapeutycznych, ćwiczeń usprawniających i gimnastyki a także terapii zajęciowej. Praca i zaangażowanie zespołu, tj. lekarzy, fizjoterapeutów, terapeutów zajęciowych, dietytyków i logopedów, przynosi wspaniałe efekty terapeutyczne. Ponadto praca w grupie oraz indywidualne podejście do każdego z uczestników, sprzyja miłemu spędzaniu czasu i nawiązaniu nowych znajomości.

Stacja Rozwój dla Juniora

Inkubator Przedsiębiorczości w Łądku-Zdroju to miejsce przyjazne również dla naszych najmłodszych. Poza treningami sportowymi, dzieci oraz młodzież mogą skorzystać z porad specjalistów w zakresie logopedii, terapii psychoruchowej i dietytyki. W celu zapoznania się z szczegółami przedstawionych ofert zapraszamy do kontaktu telefonicznego: 789 384 526.

Inkubator Przedsiębiorczości

Naturalne Skarby Kotliny Kłodzkiej

12 i 13 września br. w Łądeckim Inkubatorze Przedsiębiorczości odbył się festiwal „Naturalne Skarby Kotliny Kłodzkiej”. Impreza promowała zdrowy styl życia i Ziemię Kłodzką, jako jeden z najciekawszych obszarów ekologicznych w Polsce.

W programie festiwalu znalazły się m.in. warsztaty, których tematyką były ziołowe kosmetyki, maceraty i gliceraty, octy i apiterapia. Organizator – Stowarzyszenie Działań Kreatywnych ArteWeda – zaprosił na wydarzenie również znanych naukowców i terapeutów, w tym znanego na całym świecie dr Tadeusza Błaszczyka, specjalistę z zakresu medycyny chińskiej i zachodniej, twórcę Polskiej Szkoły Medycyny Integracyjnej i autora wielu podręczników. Dr Błaszczyk poprowadził wykład „Zioła dla zdrowia rodziny – przebieganie, zapalenie zatok, zapalenie gardła, grypa i wirusy”. Największe zainteresowanie w tym zakresie wzbudziła oczywiście sprawa pandemii koronawirusa Sars Cov-2 i tego, w jaki sposób chińscy lekarze poradzi sobie z – jak to określają – syndromem zewnętrznym zimna i wilgotności w warstwie Tai Yin z dysharmonią w warstwie Shao Yang – tak brzmi bowiem oficjalna nazwa lekarska tej infekcji w medycynie chińskiej. Doktor Błaszczyk podkreślał, że 97% chorych na Covid-19 w Chinach było leczonych przede wszystkim ziołami medycyny chińskiej.

Podczas wydarzenia można było wypróbować różnego rodzaju specjałów serwowanych przez Sudecki Burger, czy Wegeraj oraz zakupić regionalne produkty i rękodzieło, w tym octy jabłkowe i konopną

herbatę wyrabianą na nieodległej plantacji, która działa w ramach projektu #szczytnainicjatywakonopna w Szczytnie.

Sobotni wieczór zakończył występ zespołu Kosy, w skład którego wchodziły cztery dziewczyny: Kasia Pakosa, Aleksandra Gronowska, Anastazja Sosnowska i Katarzyna Szetela-Pękosz. W swoim repertuarze nawiązują do muzyki renesansu, a inspiracje czerpią z odkrywanych na nowo starych zapisów muzycznych.

Maciej Sergel

IV Lądecka Noc Poetów

Lądek-Zdrój, znany jako miejsce spotkań tancerzy, miłośników muzyki, ludzi gór, w ostatnich latach gości również poetów. Lądecka NOC POETÓW o „zdrojeniu się poezją” to inicjatywa podjęta przez naszego mieszkańca, pana Zbigniewa Kresowatego, artystę wszechstronnego, który jest poetą, eseistą, krytykiem literacko-artystycznym, rysownikiem, grafikiem, malarzem ikon, ilustratorem i portrecistą. Za swoją działalność został uhonorowany w 2019 r. lądeckim Medalem św. Jerzego.

Magorzata Bednarek, Przewodnicząca RM, wita poetów

Tegoroczna, czwarta już edycja Lądeckiej Nocy Poetów, odbyła się 5 września 2020 r., a rozpoczęła się spotkaniem w kawiarni Dom Klahra, które otworzył oczywiście Zbigniew Kresowaty. Jako Przewodnicząca Rady Miejskiej miałam przyjemność przywitać uczestników w imieniu lądeckiej gminy. Przybyli poeci z bliższych i dalszych stron Polski, wystarczy wymienić kilka miast: Opole, Poznań, Augustów, Kielce, Kraków, Dobrzeń Opolski. Formuła spotkań to prezentacje dwóch, trzech utworów poetyckich przez samych autorów. Jest to wzbogacające widzów doświadczenie, gdyż przesłaniam słownym towarzyszem konkretni ludzie, których postawa, mimika, sposób wypowiedziania się i gestykulacje pomagają lepiej wejrzeć w kreowany przez nich poetycki świat.

Odczytanie werdyktu kapituły Nagrody im. Marianny Bocian

Nagrodę za całokształt im. Marianny Bocian (Nowa Fala) przyznawaną przez Kapitułę Artystycznej Fundacji „Eranos” wręczono prof. Tadeuszowi Karabowiczowi z Lublina, wykładowcy na UMCS, autorowi kilkunastu tomików poezji oraz książek dwujęzycznych polsko-ukraińskich, wydawcy Rocznika Zaulek, tłumaczowi w zakresie języka ukraińskiego. Profesor wraz z żoną Aliną, założył w 1985 r. Skansen Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia w Holi, w powiecie włodawskim.

Lądeckie środowisko reprezentowały Krystyna Leśniewska-Pasioneck, zamieszkała w Radochowie poetka i malarka, i mieszkająca w

Lądku-Zdroju Joanna Mossakowska.

Dodatkową atrakcją był wspaniały koncert duetu Castle Dreams. Grzegorz Buczkowski i Katarzyna Lipert to połączenie dynamicznych skrzypiec elektrycznych z wirtuozerską gitarą elektryczną, także energetycznych rytmów z melancholią i rozmarzeniem. Duet wykonuje muzykę rockową z elementami folku. Zaś poeci po zakończeniu prezentacji w kawiarni artystycznej „Dom Klahra” udali się na „kolację poetycką” do Pracowni autorskiej KREZBI, gdzie recytowali, mówili wiersze, fraszki i aforyzmy, śpiewali własne piosenki oraz dyskutowali o poezji i o formach zapisów literackich. Na pewno znajdzie to odzwierciedlenie w ich regionie i na ogólnopolskim forum w czasopiśmie i portalach.

Gratuluję organizatorom, Zbigniewowi Kresowatemu, Kawiarni Dom Klahra i wszystkim zaangażowanym w przebieg imprezy. Fotografie wykonał Tomasz Kostyla.

Duet Castle Dreams gra „Alleluja” Leonarda Cohena

Lista uczestników:

- Prof. Tadeusz Karabowicz
- Janina Osewska - poetka z Augustowa, autorka kilkunastu tomików poezji, artysta fotografik, autorka wystaw fotograficznych.
- Danuta Bartosz - poetka seniorka z Poznania, animatorka, autorka Haiku i innych form literackich - organizatorka Kongresów Poetyckich na UAM, autorka ponad 20 tomików poezji i wielu recenzji oraz esejów.
- Jolanta Szwarz - poetka, krytyk, eseistka z Poznania, autorka kilkunastu tomików poetyckich.
- Stanisław Szwarz - poeta, krytyk współpracujący z redakcjami i wydawnictwami z Poznania.
- Barbara Wrońska - poetka i aktorka z Kielc, autorka tomików i publikacji.
- Szczesny Wroński - poeta, aktor, animator z Kielc i Krakowa, autor kilkunastu książek i wielu publikacji.
- Jan Szczurek - poeta z Łęcznika w opolskim, autor kilku tomików poetyckich, animator, restaurator.
- Jerzy Grzegorzczak - młody poeta z Poznania, autor 2 tomików poezji.
- Danuta Orzeszyna - poetka z Dobrzeńki Opolskiej, autorka kilku tomików poezji, animatorka przy CK.
- Franciszek Sośnik - poeta z Dobrzeńki Opolskiej, autor aforyzmów i poezji regionu oraz poezji zaangażowanej.
- Grzegorz Mazur (+ dwie osoby tancerka i reporterka) - poeta śpiewający dwóch książek, w tym książki dokumentalnej z podróży na Syberię w ub. roku.
- Edyta Szostak - poetka z Wrocławia, autorka tomiku poezji pt. „OSTY”
- Krystyna Pasioneck - poetka autorka tomiku poezji oraz malarka z Lądku-Zdroju.
- Joanna Mossakowska - poetka autorka kilku tomików poezji.

Magorzata Bednarek

KURORT
Łądek-Zdrój

XI Turniej Buli Seniorów

Tegoroczny turniej, tak jak dziesięć poprzednich, był zadaniem publicznym, realizowanym przez Oddział Rejonowy PZERiL, dofinansowanym przez Gminę Łądek-Zdrój. Turniej odbywał się na działce rekreacyjnej emerytów w dwóch etapach: drużyny singli zmagaly się w sierpniu, dublety – we wrześniu. Przed rozpoczęciem turnieju wolontariusze wykonali szereg prac, mających na celu przygotowanie bulodromu i całego terenu rekreacyjnego. W związku z sytuacją epidemiologiczną realizacja zadania przebiegała zgodnie z wymaganiami sanitarnymi. Uczestnicy zostali pouczeni o bezpiecznym zachowaniu, o obowiązku dezynfekcji rąk i kul do gry. Zawodnicy przeszli szkolenie z regulaminu i nowych, uproszczonych zasad gry. Nad przebiegiem rozgrywek czuwał kierownik turnieju, sędziowie i służba medyczna. Po zakończeniu rozgrywek wszyscy zawodnicy otrzymali okolicznościowe medale, a zwycięzcy poszczególnych kategorii złoty, srebrny i brązowy medal.

Tegoroczny turniej buli cieszył się dużym zainteresowaniem zarówno wśród grających, jak i kibiców. Polecamy wszystkim tę bezpieczną i zdrową formę rekreacji na świeżym powietrzu, tym bardziej, że oprócz placu do gry w bule na działce rekreacyjnej łądeckiego oddziału PZERiL powstają nowe bulodromy z inicjatywy klubu sportowego Łądecki Klub Petanki.

Danuta Kruk

Z kulturą wysoką w Konradowie

Od pewnego czasu na wydarzenia kulturalne w Konradowie przyjeżdżają miłośnicy muzyki i słowa nie tylko z naszej gminy. W kościele pw. Podwyższenia Krzyża w dniu 13 września 2020 r. koncertowali artyści Opery Śląskiej: Joanna Szabla (sopran) Adam Woniak (baryton) i Michał Fiuk (organy). Następną część artystycznego spotkania miała miejsce w położonej tuż obok Starej Plebanii.

Sławomir Pietras przedstawił sylwetkę Błogosławionej Bronisławy, nazywanej też Odrowążówną. Mistyczka, przełożona klasztoru norbertanek w Krakowie, żyła w wieku XIII, a uroczystości beatyfikacyjne odbyły się we wrześniu 1840 r.

Kto raz miał okazję wysłuchać Sławomira Pietrasa, erudyty, znawcy kultury polskiej, ten z pewnością zechce przybyć do Konradowa na kolejne spotkania z cyklu „Polscy święci w służbie narodu”, a zaplanowano je na: 18 października, 15 listopada, 13 grudnia br.

Znakomitą atmosferę zapewniają właściciele Starej Plebanii, Państwo Czyżowie, dzięki którym obiekt „powstał” z ruin na nowo którzy nieustraszenie podejmują się kolejnych działań, ubarwiających życie wsi i gminy, zarazem podtrzymując więzy społeczne i kształtując spojrzenie na kulturę.

Małgorzata Bednarek

Kolejny prezydent w Łądku-Zdroju!

We wrześniu odwiedził łądecki kurort Lech Wałęsa, prezydent Polski w latach 1990-95, laureat Pokojowej Nagrody Nobla, legenda NSZZ „Solidarność”. Prezydent przebywał u nas ponad tydzień na kuracji zdrowotnej. Już niemal od pierwszej chwili jego przyjazdu facebookowe profile powiązane z Łądkiem-Zdrojem zalała fala sympatycznych zdjęć Lecha Wałęsy w towarzystwie dziesiątek łądczan i gości naszego miasteczka. Bohater opozycji z czasów PRL okazał się osobą niezwykle komunikatywną i otwartą na kontakty z ludźmi. Jednocześnie nie odmówił spotkania z samorządowcami Łądku-Zdroju i Ziemi Kłodzkiej, które odbyło się w środę 23 września.

Red.

Harmonogram konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Łądek Zdrój w sprawie Budżetu Obywatelskiego jako części budżetu Gminy Łądek-Zdrój na 2021 rok

Władze samorządowe Miasta i Gminy Łądek-Zdrój ogłosiły coroczne konsultacje społeczne do budżetu obywatelskiego. Zapraszamy do zapoznania się z ich terminarzem i do udziału w oddawaniu głosów na pomysły grup inicjatywnych mieszkańców.

Red.

Od 8.10.2020 do 16.10.2020 w dni robocze w godzinach pracy Urzędu Miasta i Gminy Łądek-Zdrój, BOK p. nr 1	Składanie propozycji projektów - zadań do Budżetu Obywatelskiego Gminy Łądek-Zdrój na rok 2021.
Od 19.10.2020 do 20.10.2020	Weryfikacja propozycji projektów pod względem formalno-prawnym, możliwości ich realizacji oraz możliwości zabezpieczenia w budżecie gminy na kolejne lata środków na pokrycie ewentualnych kosztów, które projekt będzie generował w przyszłości, realizowana przez Zespół ds. Budżetu Obywatelskiego oraz zatwierdzenie przez Burmistrza Łąka-Zdroju list do konsultacji.
Od 21.10.2020 do 23.10.2020	Możliwość wniesienia odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu pod głosowanie.
Od 26.10.2020 do 30.10.2020	Rozpatrzenie wniesionych odwołań
Od 2.11.2020 do 10.11.2020 w dni robocze w godzinach pracy Urzędu Miasta i Gminy Łądek-Zdrój.	Głosowanie mieszkańców dotyczące wyboru projektu do realizacji zgłoszonego do Budżetu Obywatelskiego Gminy Łądek-Zdrój na 2021 r.
Do 20.11.2020	Ustalenie i ogłoszenie wyników konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego.

Dokończenie ze str. 1

25 Festiwal Górski im. A Zawady w Łądku-Zdroju

Wręczenie Złotych Czekanów 2020, 25 Festiwal Górski im. A. Zawady (fot. Lucyna Lewandowska)

Laureaci Złotych Czekanów 2020, 25 Festiwal Górski im. A. Zawady (fot. Lucyna Lewandowska)

Snopczyńskim, Filipem Springerem, Krzysztofem Wielickim, Anną Czerwińską, Januszem Majerem, Leszkiem Cichym, Ryszardem Pawłowskim, Andrzejem Stasiukiem. Nagrodę „Złote czekany” otrzymali w tym roku: Marek Holeček, Zdeněk Háek, Alan Rousseau, Tino Villanueva, Mark Richey, Steve Swenson, Chris Wright, Graham Zimmerman, Kazuya Hiraide, Kenro Nakajimam. Wydarzeniem wyjątkowym dla Łąka-Zdroju było odsłonięcie pomnika upamiętniającego Andrzeja Zawadę, autorstwa Marzeny Gawrysiak, który od tej chwili stał się ozdobą naszego Parku Zdrojowego im. Jana Pawła II. W czasie festiwalu w tym samym parku i w Alei Modrzewiowej funkcjonowała również strefa expo, gdzie można było wyposażyć się w sprzęt górski po promocyjnych cenach.

Koncert zespołu „Longital”, 25 Festiwal Górski im. A. Zawady (fot. Michał Kwaśniewski)

Podczas festiwalu odbyły się również koncerty muzyczne, które poszerzyły jego ramy o kulturę nieco inną od górskiej. W Łądku-Zdroju pojawiła się Dominika Radwan z programem „Domina przegina”, zagrali znani u nas Moises Bethencourt z Bartłomiejem Chudźcem, zespół „Danny Boy Experience”, a wreszcie słowacki „Longital”. Nie sposób wymienić tutaj wszystkich akcji zrealizowanych podczas jubileuszowej edycji Festiwalu Górskiego, jest jednak pewne, że zapisze się ona w pamięci jego uczestników w sposób szczególny. Czekaemy już na przyszły rok i kolejny festiwal!

Red.

Dokumenty dla biblioteki Gottwaldówki

Zabytkowe Gospodarstwo Gottwaldówka w Kątach Bystrzyckich to miejsce wyjątkowe dla miłośników historii regionu Ziemi Kłodzkiej, znane ze swojej działalności od ponad 20 lat. W dniu 12 września 2020 r. po raz kolejny miało tam miejsce polsko-niemieckie spotkanie, podczas którego prof. Arno Herzig przekazał dorobek swojego życia naukowego kątcejskiej bibliotece. Prof. Herzig, pochodzący z Gorzanowa, jest historykiem i znawcą Śląska, autorem wielu publikacji o tematyce śląskiej, m.in. jest współautorem – razem z dr Małgorzatą Ruchniewicz – publikacji „W kraju Pana Boga. Źródła i materiały do dziejów Ziemi Kłodzkiej od X do XX wieku”, wydanej przez Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe (Kłodzko 2003), natomiast z prof. Krzysztofem Ruchniewiczem opracował „Śląsk i jego dzieje”, (Wrocław 2012).

Trójka autorów opowiadała o wieloletniej współpracy, o swoich związkach z Ziemią Kłodzką. W ramach poczęstunku serwowany był świeżo pieczony chleb z dodatkami. Gospodarują w Gottwaldówce panie Renata Czaplińska i jej córka, Karina Fuglińska, i to dzięki ich pracy miejsce to stanowi ważny ośrodek na kulturalnej mapie regionu.

Chętnych polecam obejrzenie w Gottwaldówce wystawy „Spojrzenie w przeszłość – Ziemia Kłodzka, jej historia i tradycja”. Przypomina czasy średniowiecza, gdy zasiedlano tereny kłodzkiej puszczy, stopniowo karczując porastającą je puszcę sudecką. Prezentowane są dokumenty lokacyjne, wydawane przez ówczesnych władców - królów czeskich. Sprowadzano ludzi znających się na uprawach, rzemio-

śle i zagadnieniach prawnych. Przybywali tu głównie osadnicy niemieccy, którzy w stosunkowo krótkim czasie założyli dziesiątki wsi. Początki nie były łatwe, o czym świadczy gorzkie powiedzenie osadników: „Śmierć dla pierwszego, nędza dla drugiego, chleb dla trzeciego”. Wystawę zilustrowano rysunkami Josepha Andreasa Pausewanga (ur. 1908 r.; Boboszków, zm. 1955 r., Lohne), malarza z Międzyzlesia, znakomicie zaznajomionego z życiem i zwyczajami kłodzkich wsi.

Małgorzata Bednarek

TENIS STOŁOWY

W Brzegu Dolnym 13 września odbyły się Mistrzostwa Dolnego Śląska LZS. W zawodach znakomicie zaprezentowała się Paula Krysińska, reprezentując „Śnieżnik” Stronie Śląskie - Łądek-Zdrój. Paula zajęła pierwsze miejsce i przyczyniła się do zwycięstwa Ziemi Kłodzkiej w klasyfikacji powiatów.

Również Brzeg Dolny gościł 20 września najlepszych tenisistów stołowych w Mistrzostwach Dolnego Śląska PZTS. Ponownie świetnie wypadła zawodniczka ŚNIEŻNIKA Paula Krysińska, która zdobyła złoty medal w deblu i srebrny w singlu w kategorii kadetek. Przypomnijmy, że Paula jest brązową medalistką ostatnich Mistrzostw Polski i aktualnie w rankingu krajowym jest na 3-4 miejscu. Zawodnikom „Śnieżnika” życzymy powodzenia na zbliżających się Mistrzostwach Polski.

Leszek Kawa, Prezes DOZTS we Wrocławiu

Foto: Dozts.pl

Dyżury aptek w październiku 2020

w Łądku-Zdroju i Stroniu Śląskim, Bystrzycy Kłodzkiej i Międzyzlesiu

- 1.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Pod Słowikiem”, Międzyzlesie, pl. Wolności 34/7
- 2.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Rodzinna”, Bystrzyca Kłodzka, ul. Strażacka 11
- 3.10.2020 godz. 16.00-8.00 „Rumianek” Stronie Śląskie ul. Nadbrzeżna 14
- 4.10.2020 godz. 8.00-8.00 „Słoneczna” Bystrzyca Kłodzka Plac Wolności 28-29
- 5.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Słoneczna” Stronie Śląskie ul. Morawka 31/1
- 6.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Zdrojowa” Łądek-Zdrój ul. T. Kościuszki 15b
- 7.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Apteka przy Netto” Bystrzyca Kłodzka ul. A. Mickiewicza 3
- 8.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Bystrzycka” Bystrzyca Kłodzka ul. St. Okrzei 12/6
- 9.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Centralna” Bystrzyca Kłodzka ul. A. Mickiewicza 15
- 10.10.2020 godz. 16.00-8.00 „Daglezja” Stronie Śląskie ul. Nadbrzeżna 22
- 11.10.2020 godz. 8.00-8.00 „Herbena” Bystrzyca Kłodzka Oś. Szkolne 10A/13
- 12.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Pod Opatrznością” Łądek-Zdrój ul. Powst. Wielkop. 4
- 13.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Pod Słowikiem”, Międzyzlesie, pl. Wolności 34/7
- 14.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Rodzinna”, Bystrzyca Kłodzka, ul. Strażacka 11
- 15.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Rumianek” Stronie Śląskie ul. Nadbrzeżna 14
- 16.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Słoneczna” Bystrzyca Kłodzka Plac Wolności 28-29
- 17.10.2020 godz. 16.00-8.00 „Zdrojowa” Łądek-Zdrój ul. T. Kościuszki 15b
- 18.10.2020 godz. 8.00-8.00 „Słoneczna” Stronie Śląskie ul. Morawka 31/1
- 19.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Apteka przy Netto” Bystrzyca Kłodzka ul. A. Mickiewicza 3
- 20.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Bystrzycka” Bystrzyca Kłodzka ul. St. Okrzei 12/6
- 21.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Centralna” Bystrzyca Kłodzka ul. A. Mickiewicza 15
- 22.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Daglezja” Stronie Śląskie ul. Nadbrzeżna 22
- 23.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Herbena” Bystrzyca Kłodzka Oś. Szkolne 10A/13
- 24.10.2020 godz. 16.00-8.00 „Pod Opatrznością” Łądek-Zdrój ul. Powst. Wielkop. 4
- 25.10.2020 godz. 8.00-8.00 „Pod Słowikiem”, Międzyzlesie, pl. Wolności 34/7
- 26.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Rodzinna”, Bystrzyca Kłodzka, ul. Strażacka 11
- 27.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Rumianek” Stronie Śląskie ul. Nadbrzeżna 14
- 28.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Słoneczna” Bystrzyca Kłodzka Plac Wolności 28-29
- 29.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Słoneczna” Stronie Śląskie ul. Morawka 31/1
- 30.10.2020 godz. 20.00-8.00 „Zdrojowa” Łądek-Zdrój ul. T. Kościuszki 15b
- 31.10.2020 godz. 16.00-8.00 „Apteka przy Netto” Bystrzyca Kłodzka ul. A. Mickiewicza 3

(Harmonogram pracy aptek podajemy na podstawie Uchwały XII/127/2018 Rady Powiatu Kłodzkiego)

ArteWeda i Przyjaciele

Dobre lato, dobre lokalne projekty: „Dzieciom słowo jak żyć zdrowo a dla dziadka i mamy szycie i makramy”, „Czego Nam Trzeba?”, „Naturalne Skarby Kotliny Kłodzkiej”.

Tego lata mieliśmy okazję uczestniczyć w kilku naprawdę dobrych wydarzeniach organizowanych przez Potrójną Inicjatywę: Centrum Kultury i Rekreacji w Łądku-Zdroju, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lądeckiej oraz Stowarzyszenie Działań Kreatywnych ArteWeda. Wydarzenia kierowane były do społeczności Gminy Lądek-Zdrój oraz wszystkich ją odwiedzających.

„Dzieciom słowo jak żyć zdrowo a dla dziadka i mamy szycie i makramy” to projekt, który był realizowany w Łądku w lipcu i sierpniu. Odbijające się cyklicznie zajęcia tworzenia własnej sztuki teatralnej przeznaczone były dla najmłodszych. Podczas spotkań uczestnicy mieli okazję obejrzeć przedstawienia teatralne pani Ilony Kalińskiej (działającej w teatrze „Koncerty jak z bajki”), stworzyć swój scenariusz, wykreować postaci i wykonać własnoręcznie pacynki. Dzieci zaprezentowały swą pracę podczas 6 Polsko-Czeskich Spotkań Teatrów Lalkowych Humpty Dumpty w Łądku-Zdroju.

Inna część projektu to spotkania nauki szycia maseczek oraz makram. Filmiki instruktażowe ze wszystkich spotkań są zamieszczane na stronie miasta Lądek-Zdrój tak, aby dzięki internetowi dotarły do jeszcze większej liczby osób. Planujemy również nowy cykl warsztatów makramowych (zapisy SDK ArteWeda).

Projekt powstał dzięki inicjatywie „Działaj lokalnie” oraz wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce a także Lokalnemu Funduszowi Masywu Śnieżnika.

„Czego Nam Trzeba?” to lokalna diagnoza społeczna w naszej gminie. Od 18 lipca do 28 sierpnia na terenie całej gminy jej mieszkańcy oraz goście mogli oddawać głosy w anonimowej ankiecie na temat

swych potrzeb dotyczących życia społecznego. Wyniki ankiety oraz losowania nagród dostępne są na stronie miasta oraz na stronach partnerów projektu: CKiR w Łądku, TPZL oraz SDK ArteWeda. Ankiety uzupełniały spotkania mieszkańców, sołectw oraz organizacji rządowych i po za rządowych z naszej gminy. Podczas spotkań narodziła się chęć wspólnych działań w kolejnych sezonach. Wszystkich zainteresowanych ciekawymi inicjatywami zapraszamy do kontaktu: +48 888-040-108. Projekt powstał w ramach Lokalnych Partnerstw Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, przy wsparciu Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce.

„Naturalne Skarby Kotliny Kłodzkiej - lokalne spotkania ekologiczne” (12-13.09.2020) to pierwsza edycja festiwalu dedykowanego florze i faunie naszego regionu. Podczas festiwalu spotkało nas mnóstwo atrakcji takich jak warsztaty tworzenia kosmetyków naturalnych, warsztaty ekologiczne dla najmłodszych czy wykłady tematyczne o zdrowiu, naturalnych sposobach jego zachowania, rolnictwie ekologicznym i odnawialnych źródłach energii. Gościem specjalnym był znany w Polsce i na świecie lekarz medycyny chińskiej i zachodniej, ekspert w dziedzinie terapii roślinnych dr Tadeusz Błaszczyk. Wykłady poprowadzili m. in.: Renata Klimkowska, Roman Kaczmarczyk, Andrzej Grabarz. Weekend umilił nam też wystawcy produktów re-

gionalnych oraz koncert zespołu Kosy. Festiwal był nie lada gratką dla wszystkich miłośników zdrowia i natury. Ci którzy mają ochotę zobaczyć jak piękna jest nasza okolica, zapraszamy na wystawę prac uczestników warsztatów fotograficznych „Uchwycić piękno natury” - zobaczyć ją można do 28.10 w Kawiarni Twórczości Piwnica pod Adamem (ul. Wolności 2). Festiwal odbył się dzięki „Europejskiemu Funduszowi Rolnemu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.” za pośrednictwem LGD Kłodzka Wstęga Sudetów. Wspierali nas też: Gmina Lądek-Zdrój, Inkubator Przedsiębiorczości, Kawiarnia Artystyczna Dom Klahra. Serdecznie zapraszamy do udziału w następnych wydarzeniach i odwiedzania Łądko-Zdroju

Pamela Manat

KU PAMIĘCI ŚNIEŻNICKIEJ WIEŻY WIDOKOWEJ

Zburzyć było łatwo, postawienie – okazało się nie lada sztuką ...

CIĄG DALSZY Z POPRZEDNIEGO NR „DL”

PROJEKTY WIEŻY I JEJ BUDOWA

Niesłabnące zainteresowanie pomysłem budowy wieży doprowadziło do powstania pierwszego projektu nakreślonego przez Juliusa Petera w 1881 r. Starał się on dostosować wizerunek wieży do bardzo trudnych warunków klimatycznych i nadał murowanej wieży z kamienia zaokrąglony kształt. W 1882 r. sekcja Stare Mesto Morawsko Śląskiego Sudeckiego Towarzystwa Górskiego zaproponowała budowę wieży widokowej, na ten cel nawet zaczęto gromadzić fundusze. Jej inicjatywa spotkała się z przeciwdziałaniem GGV (skrót od „Glatzer Gebirgs Verein”, czyli Kłodzkiego Towarzystwa Górskiego, odpowiednik dzisiejszego naszego PTTK), które samo zaplanowało taką inwestycję w formie drewnianej wieży w kształcie piramidy. Konflikt rozstrzygnął książę Albrecht Hohenzollern, syn i spadkobierca Marianny, będący po jej śmierci właścicielem dóbr strońskich i większości ziemi na szczycie. Albrecht w 1884 r. odmówił zgody na budowę drewnianej wieży, jego zdaniem wieża powinna mieć co najmniej 91 stóp wysokości i być murowana z kamienia. W 1887 r. inicjatywę budowy przejęła sekcja wrocławska GGV. Prezesem GGV był wówczas Felix Burczek, który uważany się za ojca wieży. Rok później, kiedy zmarł cesarz Wilhelm I, postać w ówczesnych Niemczech bardzo popularna, postanowiono planowaną wieżę wybudować na jego cześć, jako monumentalny pomnik narodowy ku jego pamięci, zwany „Wieżą Cesarza Wilhelma”. W roku 1893 powstały trzy projekty wieży, w styczniu majstra murarskiego Weisnera z Ziębic, w marcu majstra murarskiego Preuba z Wrocławia i architekta Feliksa Henry z Wrocławia. Zainteresowano się propozycją Feliksa

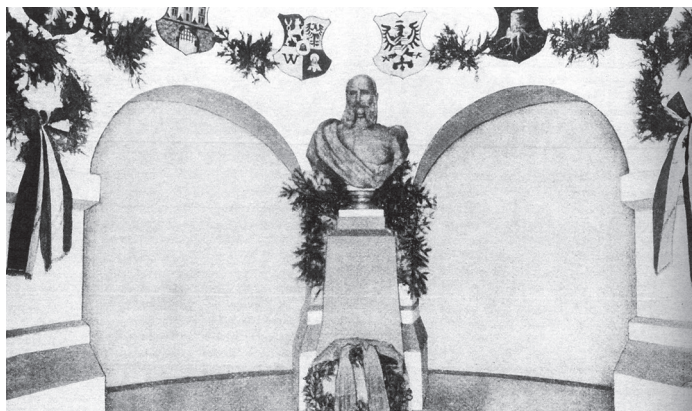
Henriego, jednak pierwszą wersję odrzucono projektu ze względu na jej dość kwadratowy kształt. Ostatecznie wybrano kolejny projekt Henriego, który przewidywał dwie wieże nierównej wysokości, wyższa – 33,5 m, niższa – 17 m. Ta forma budowli miała również symbolizować historycznie porozumienie niemiecko-austriackie. 8 czerwca 1893 r. książę Albrecht, jako bliski krewny zmarłego cesarza, zatwierdził projekt i podarował teren, czyli szczyt góry pod budowę, a ówczesny cesarz Wilhelm II przekazał niezbędną dotację na rozpoczęcie prac. Osobiście teren pod budowę, czyli plac przekazał Królewsko – Książęcy Nadleśniczy Hamburg budowniczemu. Oprócz wieży, silnie wzmocnionej ze względu na trudne warunki klimatyczne, m.in. wiejące wiatry, zaprojektowano przy budowlu małe schronisko dla zwiedzających o konstrukcji drewnianej. Już latem 1893 r. rozpoczęto pierwsze prace przygotowawcze na Śnieżniku, w tym ustalono miejsce pod budowę. Kolejno zarząd majątku kłucka strońskiego w Kamieńcu Żąbkowickim wydał ostateczną zgodę na budowę podpisując 13 października 1893 r. z GGV umowę na realizację inwestycji w konstrukcji murowanej i na przyszłe jej użytkowanie, to znaczy opiekę nad wieżą oraz prowadzenie gastronomii i pobieranie opłat. Wówczas architekt zapoznał księcia Albrechta z planami budowlanymi i gipsowym modelem wieży w skali 1:30. Po uwagach księcia poprawiono rozwiązanie wejścia i „salę pamięci”. Zgodnie z umową wieża miała być tak ustawiona, aby panorama z werandy była najbardziej interesująca dokoła. Koszt inwestycji oszacowano na około 32-36 tys. ówczesnych marek. W celu zgromadzenia niezbędnych funduszy zimą 1894/95 wypuszczono obligacje, wydano pocztówki z widokami wieży, jej makiety eksponowano w Kłodzku i we Wrocławiu. Umowę na budowę wieży ostatecznie na sumę 36 tys. marek podpisano z mistrzem budowlanym Emilem Giessnerem z Kłodzka w dniu 4 marca 1895 r., który też nadzorował jej budowę. Jego pomocnikiem został Paul Neugebauer. Wieżę budowano pod nadzorem specjalnie powołanej komisji w składzie: Felix Burczek, który zrzekł się na czas budowy funkcji przewodniczącego GGV, Krutte – nadzór, inspektor budowlany i Henry – projektant. 6 kwietnia 1895 r. przekazano plac pod budowę, a 17 kwietnia położono kamień węgielny. Po przygotowaniu frontu robót, prace budowlane ruszyły na początku września tego samego roku. Fundamenty wieży miały mieć 2 m głębokości do naturalnej skały. Wieżę budowano przez cztery lata w bardzo trudnych warunkach i tylko w miesiącach letnich. Kamienne (gnejs) bliki na budowę pozyskiwano na miejscu z okolicznych gołoborzy. Na szczycie Śnieżnika znalazł się też nieco piasku, a wodę pozyskiwano ze źródeł Morawy na południowym stoku. Materiały budowlane jak i elementy wykończenia sprowadzane były z okolicznych miejscowości: Domaszkowa, Stronia Śląskiego; z Kłodzka przywożono górniośląskie wapno. Budowniczy mieszkali na szczycie w baraku, do domów schodzili tylko na niedzielę. 22 września 1895 r. wieża miała już 4 m wysokości, a do końca sezonu budowlanego, czyli do 5 października 1895 r. wieża wzrosła do 8 m.

Następnego roku (od 8.06 do 1.10) podwyższono wieżę do 17 m. Poważne trudności i koszty przysparzał transport materiałów budowlanych na szczyt (np. 240 pojedynczych elementów z piaskowca tworzących koronę dużej wieży, które ważyły łącznie 75 ton, sprowadzono aż z Piekielnej Doliny koło Polanicy-Zdroju). W 1897 r. dobudowano dalsze 8 m wieży oraz mur schroniska. W roku następnym dokończono do budowę 5 m wieży, nakryto dachem schronisko oraz wykończono roboty wewnątrz obiektu. Całkowity koszt budowy wyniósł 40.750 marek. Ostatecznie budowlę ukończono w 1899 r. - 9 lipca nastąpiło na szczycie oficjalne otwarcie z udziałem księcia Albrechta i 2000 osób, a impreza zakończyła się w schronisku „Szwajcarka”, w gospodzie „Pod Dobrym Humorem” w Międzygórzu i w Stroniu Śląskim. Miejsce zyskało ogromną popularność i wiadomo, że w 1906 r. odwiedziło ją 4200 osób. Wstęp do wieży był płatny i kosztował 20 fenigów, z początku XX w. 40 fenigów. Początk-

Wieża widokowa wiosną 1967 r. fot. L. Pikula, nieremontowana w surowym klimacie ulegała niszczeniu.

kowo klucz od wejścia na wieżę był dostępny w „Szwajcarce” na Hali pod Śnieżnikiem. Wieżę jednak dewastowano i musiano zatrudnić stałego dozorcę. W 25 rocznicę wybudowania wieży w roku 1924, w czasie jubileuszowego festynu, na szczyt Śnieżnika przywędrowało około 12 tys. turystów, a na wieżę weszło 2000 osób. Odbyły się też pierwsze zawody na Śnieżniku z udziałem 20 motocykli i 35

„Sala Pamięci cesarza Wilhelma I” w parterze wieży większej.

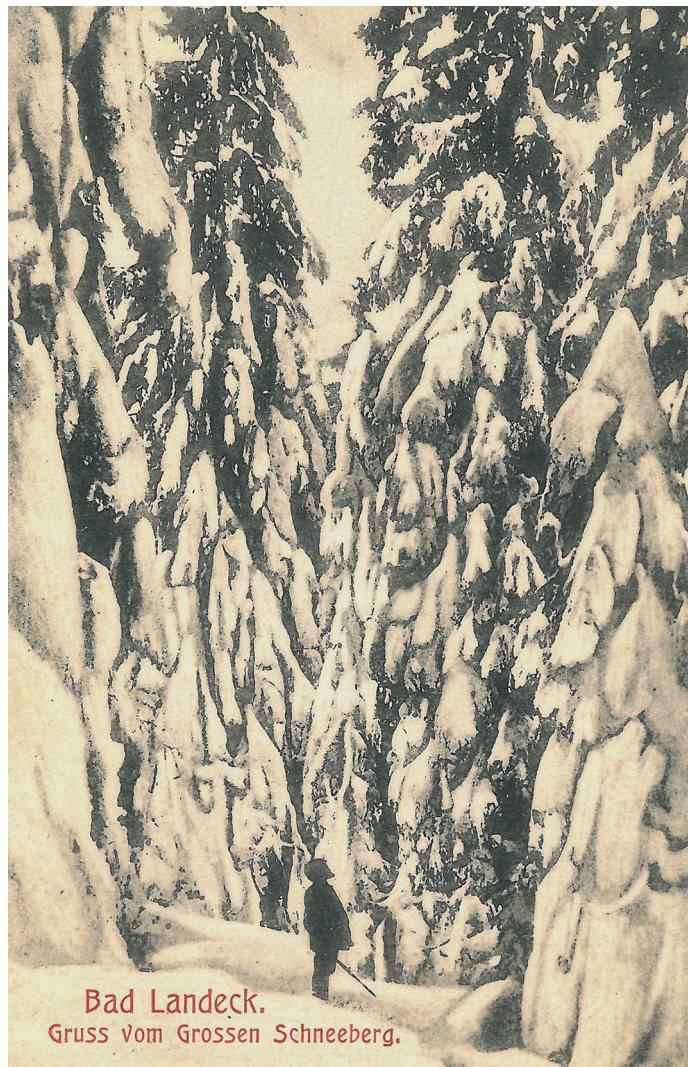
samochodów.

W 1936 r. cały obiekt przeszedł gruntowny remont. Ruch turystyczny musiał tu być duży, skoro niżej przy schronisku „Szwajcarka”, funkcjonowała agencja pocztowa, która uchodziła za najwyższą położoną w Prusach placówkę pocztową. Przed 1945 r. zatrudnione czasowo, budowlą opiekowały się różne osoby, m.in. Ernst Prenzel, ale gdy powołano go do wojska, w 1941 r. wieżę zamknięto. W dni pogodne i bezchmurne z wieży można było obserwować alpejskie szczyty oddalone o ok. 300 km, a bliżej w nocy światła Wrocławia i Brna.

WYGLĄD I KONSTRUKCJA WIEŻY

Budowla składała się z dwóch okrągłych przyległych do siebie cylindrycznych wież o nierównej wysokości i różnej średnicy, zwieńczonych blankami. Wieża główna – wyższa w wysokości do platformy widokowej 29,95 m, do końca 34,35 m, na rzucie koła o średnicy na dole przy gruncie 11,50 m przy grubości muru 1,75 m, zwężającej się do szczytu, na platformie do średnicy 6 m i grubości muru 0,9 m. Wieża mniejsza zwana popularnie schodową, o wysokości 17,40 m, miała średnicę na dole przy gruncie 5 m i grubości muru 1,25 m, zwężając się u szczytu do średnicy 3,60 m i grubości muru przy tarasie 0,8 m. Główne wejście z parteru dużej wieży prowadziło do hali poświęconej pamięci Cesarza Wilhelma. Półkolisty sklepienie tej hali wsparte było na 5 filarach, dokoła których biegło wąskie przejście. Okrągła hala miała 4,5 m średnicy a razem z przejściem 8 m i wysokości 5 m. Przez duży okrągły oszklony otwór w środku sklepienia, można było zobaczyć też górą, również sklepioną i częściowo przeszkloną halę. Tę halę oświetlało dodatkowo 5 wąskich, zwieńczonych lukami okienek. W dolnej hali, gdzie panował półmrok, jako efekt celowo zmieniony przez architekta, bowiem chodziło o wywołanie nastroju, znajdowały się pod jednym z filarów brązowe popiersie cesarza Wilhelma o wysokości 1,23 m autorstwa łądeckiego rzeźbiarza Franza Thamma i tablica pamiątkowa poświęcona budowniczym wieży. Na sklepieniu umieszczono malowane herby, m.in. Śląska, Wrocławia i pobliskich miast. Na dolną, niższą platformę widokową można było wejść po spiralnych, metalowych schodach wewnątrz niższej wieży. Stamtąd wewnętrznymi krętymi schodami w wieży wyższej można było dostać się na ostatnią kondygnację tej baszty, na poziom 29,95 m, była tu sala widokowa opleciona wiankiem 5 łukowych okien pod szczytem, przykryta szklaną kopułą. W sali widokowej umieszczono tablice kierunkowe z objaśnieniami panoramy, była też luneta. Z niej wejście na taras widokowy, na górną platformę. Wieża ta była zwieńczona blankami i małym szpiczastym daszkiem, pod którym umieszczono półokrągłe blaszane rozsuwane drzwi. Przy wieży stało niewielkie, z jedną ścianą murowaną, jednoizbowe, drewniane schronisko turystyczne

z werandą i początkowo miejscem do spania na poddaszu dla 13 osób. Jednak, jak się wkrótce okazało, ściana była bardzo higroskopijna, wewnątrz panowała okropna wilgoć. Dlatego w 1905 r., aby poprawić sytuację dobudowano drewniane pomieszczenie, przez co podwoiła się powierzchnia użytkowa schroniska. Zbudowano również całkowicie nowy dach, kryjąc go blachą cynkową. Z pobliskich źródeł Morawy doprowadzono do obiektu wodę. Do obiektu wchodziło się przez przeszklony, chroniący przed zimnem ganek, gdzie

Zaproszenie na zimową wycieczkę w 1920 r. z Łądko-Zdroju na Śnieżnik.

wisiała skrzynka pocztowa na tysiące widokówek z oryginalnym stemplem „Kupione w wieży na Śnieżniku 1425 m”. Stąd wejście do głównej sali dla gości, ozdobione herbami kłódzkich miast w tym też łądeckim lwem. Można tu było kupić pamiątki, których wzory wisiały na ścianie. Kuchnia serwowała bogaty wybór dań, jak na tę wysokość m.in. zupy, jajecznicę, kiełbasy, chleb z masłem, ciasta, piwo, wódkę i lemoniadę. Firmowa specjalność pochodziła z chłodnej, mrocznej spiżarni – maślanka, smakująca ponoć wybornie. Z głównej sali gospody szło się do małej wieży i dalej krętymi schodami na górę. Określa się, że wieża została wzniesiona w stylu niemieckiego romantycznego historyzmu, wzorującego się na gotyku, nawiązująca do średniowiecznych budowli obronnych. Stanowiła dobry punkt widokowy na najwyższym w niej części Sudetów szczycie 1426 m n.p.m. Była dobrze widoczna z większości miejsc Ziemi Kłodzkiej i stanowiła jeden z jej bardziej znanych symboli tej Ziemi.

Opracował L. Siarkiewicz na podstawie dostępnej literatury historyczno-krajoznawczej, posiadanych wycinków z prasy lokalnej i własnych informacji.

CIĄG DAJSZY W KOLEJNYM NR „DL”

Łądecki Informator Kulturalny

PAŹDZIERNIK 2020

3 października, godz. 19.30, Koncert grupy Pielęszce - muzyka autorska blues/rock/reggae, Dom Kłahra Kawiarnia Artystyczna Rynek 1, wstęp 20 zł.

3 października 2020 (sobota), godz. 20.00, „Motivo Italiano – muzyka włoskiego baroku”, Zamek na Skale w Trzebieszowicach, wstęp wolny

4 października, godz. 20.00, Muzyka Czterech Stron Świata - walce, czardasze, tanga, suity i inne przeboje muzyki klasycznej oraz standardów muzyki rozrywkowej na akordeon, skrzypce i pianino w wykonaniu „Składu Nietradycyjnego”, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości, ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

5 października, godz. 19.00, Poniedziałkowe Schadzki Folkowo-biesiadne w Piwnicy Pod Adamem - wieczory z muzyką na żywo i wspólne śpiewanie, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

7 października, godz. 14.45, Koncert Zespołu Orkiestry Zdrojowej, Kawiarnia Kaprys, ul. Ostrowicza 2, wstęp 10 zł.

7 października, godz. 19.00, Hiszpańskie środy – spotkania z muzyką latino – gitara i śpiew Moises Bethencourt oraz akompaniament instrumentów perkusyjnych, Kawiarnia Dom Kłahra, Rynek 1, wstęp 20 zł.

10 października 2020, godz. 20.00, Antonio Vivaldi „Cztery pory roku”, Zespół „The 5th season”, Zamek na Skale w Trzebieszowicach, wstęp wolny

11 października 2020 (niedziela), godz. 12.00, „Muzyczna pielgrzymka w czasie epidemii”, Zespół Muzyki Dawnej „Rocal Fuza”, Trzebieszowice, kościół św. Andrzeja Apostoła, wstęp wolny

11 października, godz. 20.00, Muzyka Czterech Stron Świata - walce, czardasze, tanga, suity i inne przeboje muzyki klasycznej oraz standardów muzyki rozrywkowej na akordeon, skrzypce i pianino w wykonaniu „Składu Nietradycyjnego”, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości, ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

12 października, godz. 19.00, Poniedziałkowe Schadzki Folkowo-biesiadne w Piwnicy Pod Adamem - wieczory z muzyką na żywo i wspólne śpiewanie, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

14 października, godz. 14.45, Koncert Zespołu Orkiestry Zdrojowej, Kawiarnia Kaprys, ul. Ostrowicza 2, wstęp 10 zł.

14 października, godz. 19.00, Hiszpańskie środy – spotkania z muzyką latino – gitara i śpiew Moises Bethencourt oraz akompaniament instrumentów perkusyjnych, Kawiarnia Dom Kłahra, Rynek 1, wstęp 20 zł.

16 - 18 października, Łądecka Giełda Staroci, Rynek

16 października, Koncert Karol Ochodek Trio - piosenka literacka. Kawiarnia Dom Kłahra, Rynek 1, Wstęp 20/25 zł

17 października, Spektakl „Otello” na podstawie dramatu W. Szekspira. Reż. Anna Rakowska, wyk. Teatr Paradoks z Oleśnicy, Stary Młyn vis a vis CKiR, pl. Staromłyński

17 października, Blues Koncert KSW for Blues, Kawiarnia Dom Kłahra, ul. Rynek 1, wstęp 25/30 zł.

18 października, ok. godz. 12.00 (po Mszy św.) Spotkanie ze Sławomirem Pietrasem z cyklu „Polscy Święci w służbie narodu” – Św. Wincenty Kadłubek, Stara Plebania, Konradów 27 (gm. Łądek-Zdrój)

18 października, godz. 20.00, Muzyka Czterech Stron Świata - walce, czardasze, tanga, suity i inne, przeboje muzyki klasycznej oraz standardów muzyki rozrywkowej na akordeon, skrzypce i pianino w wykonaniu „Składu Nietradycyjnego”, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości, ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

19 października, godz. 19.00, Poniedziałkowe Schadzki Folkowo-biesiadne w Piwnicy Pod Adamem - wieczory z muzyką na żywo i wspólne śpiewanie, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

21 października, godz. 14.45, Koncert Zespołu Orkiestry Zdrojowej, Kawiarnia Kaprys, ul. Ostrowicza 2, wstęp 10 zł.

21 października, godz. 19.00, Hiszpańskie środy – spotkania z muzyką latino – gitara i śpiew Moises Bethencourt oraz akompaniament instrumentów perkusyjnych, Kawiarnia Dom Kłahra, Rynek 1, wstęp 20 zł.

23 października, godz. 18.00, Koncert dla naszych Seniorów „Tylko z tobą i dla ciebie”, występują Małgorzata i Maciej Kulińscy, Sala Widowiskowa CKiR, wstęp wolny

23 października, godz. 19.30, Koncert Flamenco Los Duendes, Kawiarnia Dom Kłahra Rynek 1, Wstęp 35 zł.

24 października, godz. 19.30, Koncert Skład Nietradycyjny, Kawiarnia Dom Kłahra Rynek 1, Wstęp 20/25 zł.

25 października, godz. 20.00, Muzyka Czterech Stron Świata - walce, czardasze, tanga, suity i inne przeboje muzyki klasycznej oraz standardów muzyki rozrywkowej na akordeon, skrzypce i pianino w wykonaniu „Składu Nietradycyjnego”, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości, ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

26 października, godz. 19.00, Poniedziałkowe Schadzki Folkowo-biesiadne w Piwnicy Pod Adamem - wieczory z muzyką na żywo i wspólne śpiewanie, Piwnica Pod Adamem Kawiarnia Twórczości ul. Wolności 2, wstęp 15 zł. w przedsprzedaży, 20 zł. w dniu koncertu

28 października, godz. 14.45, Koncert Zespołu Orkiestry Zdrojowej, Kawiarnia Kaprys, ul. Ostrowicza 2, wstęp 10 zł.

28 października, godz. 19.00, Hiszpańskie środy – spotkania z muzyką latino – gitara i śpiew Moises Bethencourt oraz akompaniament instrumentów perkusyjnych, wstęp 20 zł.

31 października, godz. 19.30, Zaduszki Muzyczne w wykonaniu duetu Ponad Chmurami, Kawiarnia Dom Kłahra, ul. Rynek 1, wstęp 20/25 zł.

Dołącz do śledztwa i rozwiąż zagadkę

Aplikacja mobilna do pobrania na:

www.konopkanatropie.pl

Projekt:
Kapitan Konopka na tropie -
Aplikacja mobilna
turystycznej gry kryminalnej

Dofinansowano ze środków:

Debaty Łądeckie

WYDAWCA - ADRES WYDAWCY

Centrum Kultury i Rekreacji, Pl. Staromłyński 5, 57-540 Łądek-Zdrój

REDAKCJA I SKŁAD - Monika Słonecka, Tomasz Pawłęga

Kontakt do redakcji: tel. +48 74 8146 562, ckirpromocja@ladek.pl

„Debaty Łądeckie” w wersji elektronicznej dostępne na www.ladek.pl

Nakład: 1000 egz.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść przekazanych reklam i ogłoszeń.